

Svenskt Demenscentrum

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE
SVENSKT DEMENSCENTRUM (SDC)
2017**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. UPPDRAGET FRÅN SOCIALSTYRELSEN	1
2. FOKUSOMRÅDEN 2017	2
3. INFORMATIONSSPRIDNING.....	3
3.1 Webbportal.....	3
3.2 Medverkan i tryckt media	4
3.3 Sociala medier, poddradio och appar	4
3.4 Skriftlig information	4
3.5 Informationsspridning genom deltagande i regionala evenemang i Sverige.....	4
3.6 Seminarier och konferenser i egen regi eller som samarbete i urval.....	5
3.7 Information via SDC telefon och e-brev, bibliotek.....	6
4. WEBBASERADE UTBILDNINGAR.....	6
Demens ABC	7
Demens ABC plus.....	8
5. FÄRDIGA PROJEKT UNDER ÅRET OCH PROJEKT SOM AVSLUTAS 2017.....	8
5.1 Kunskapsstöd till polis och väktare.....	8
5.2 Sexualitet och demens.....	8
5.3 Handbok till dig som fått en demensdiagnos	9
5.4 Pris till årets mest demensvänliga butik	9
5.5 Nollvision.....	9
6. PÅGÅENDE PROJEKT	10
6.1 Ung anhörig	10
6.2 Åldrande, demens och utvecklingsstörning.....	10
6.3 Stjärnmärkt.....	10
6.4 Palliation ABC	10
7. KONTAKTER OCH SAMARBETEN I SVERIGE	11
8. INTERNATIONELLA KONTAKTER OCH UTBYTEN	12
9. PUBLIKATIONER	12
10. RESULTAT 2017	13

Socialstyrelsen utsåg den 16 oktober 2007 Stiftelsen Silviahemmet och Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum att tillsammans bygga upp ett nationellt kompetenscentrum för demensfrågor. Den 15 februari 2008 invigdes Svenskt Demenscentrum och har därefter finansierats via Socialstyrelsen. Utvärdering av centret utfördes av Linköpings Universitet 2011. Svenskt Demenscentrum (SDC) är sedan 2013 en egen stiftelse. Arbetet fortsätter som tidigare med att nå ut till målgrupperna: brukare och anhöriga, anställda i vård och omsorg, arbetsledare samt beslutsfattare. Syftet är ett mer demensvänligt samhälle. Medel för 2017, basbelopp 5,7 mkr har erhållits från Socialstyrelsen. Ytterligare anslag om 1,8 mkr har inkommit 2017 från Socialdepartementet för fortsatt arbete med implementering av *Nollvision*. I slutet av 2017 erhöll SDC medel från Socialdepartementet för revidering av utbildningsmaterial Demens ABC och Demens ABC plus. Medel har även beviljats för genomförande av olika projekt i samverkan med andra stiftelser och organisationer, vilka redogörs för under punkt 5 och 6.

1. Uppdraget från Socialstyrelsen

- Samla in, strukturera och sprida kunskap
- Utforma och sprida information och utbildningsmaterial
- Utforma samt vara medaktörer vid konferenser
- Sammanställa utvärderingar och forskningsresultat
- Verka för att kunskapsutvecklingen ges en mera praktisk och tillämpbar inriktning
- Vara en länk mellan forskning, praktik och beslutsfattare
- Fungera som ett nav i ett nationellt nätverk av FoU-verksamheter
- Fungera som en samordnande nationell kontaktpunkt för frågor inom området när det gäller nordiskt samarbete, med andra länder och internationella organisationer, t.ex. i fråga om utbyte av kunskap, erfarenheter och information.
- Tillhandhålla den webbaserade utbildningstjänsten "Jobba säkert med läkemedel".

Målgrupper:

- Brukare och anhöriga/närstående
- Anställda inom vård och omsorg
- Politiker och beslutsfattare

Förutsättningar:

- Anslag enligt regeringsbeslut, 2015-05-07 nr II:3, om 5,7 mkr utbetalades från Socialstyrelsen.
- Projektmedel för möjlighet att utföra specifika uppdrag har beviljats av Socialdepartementet för *Nollvision* och från Allmänna Arvsfonden för projektet *Åldrande, Utvecklingsstörning och Demens*. För framtagande av *utbildningsmaterial till polis och väktare* samt *handbok till person med demenssjukdom* har medel ansökts om och beviljats från Drottning Silvias Stiftelse för forskning och utbildning.
- SDC utvärderades år 2011 av Linköpings Universitet och resultatet var mycket positivt beträffande uppdragets genomförande.
- SDC är sedan den 1 januari 2013 en egen stiftelse och styrelsen består av sex personer.

- **Styrelsen** har under året haft fyra protokollförda möten. Styrelsen består av sex ledamöter, tre valda av Stockholms läns Äldrecentrum och tre av Silviahemmet.
Ordförande: Ewa Samuelsson
Vice ordförande: Torun Boucher
Ledamöter: Helena Bonnier, Maria Eriksdotter, Gunnel Färm och Ann-Charlotte Roupe.
- **Ledningsgruppen** har bestått av tre personer; Wilhelmina Hoffman, Gunilla Nordberg och Olga Orrit. Ledningsgruppen har träffats var tredje vecka.
- **Medarbetare.** Under året har Svenskt Demenscentrums ordinarie medarbetare haft 8,25 heltidstjänster fördelat på: Direktör 75%, koordinator 100%, informatör 80%, FoU-ansvarig 100%, vård- och omsorgsansvarig 100%, tre medie- och webbpedagoger på vardera 100%, utbildningsansvarig 20%, och webbsupport 50%.
Projektanställda. För genomförandet, av uppstarten av *Stockholm Stad 4 Stjärnor* (framöver benämnd *Stjärnmärkt*) samt för framtagandet av *utbildningsmaterialet till polis och väktare* och till framtagandet av *handbok till personen med demenssjukdom*, har en undersköterska, en fotograf samt en skribent varit projektanställda. Till projektet *Åldrande, Demens och Utvecklingsstörning* har en projektledare finansierats. Konsulttjänster har inköpts från grafiska formgivare, från film- och ljudkonsult samt från översättare. Dessutom har ett antal specialister arvoderats, liksom skådespelare och statister.

2. Fokusområden 2017

- Arbete för implementering av *Nollvision* i vård och omsorg.
  - Under året har arbetet fortgått med utbildning av Nollvisionsambassadörer, för en demensvård utan tvång och begränsningar. Vid 6 tillfällen har under året 355 medarbetare i vård och omsorg i landet utbildats. Nollvisionsambassadörerna arbetar runt om i landet och har erhållit material för fortsatt utbildning och implementering lokalt. Uppföljning av arbetet sker via enkäter och ett uppföljningsseminarium är planerat till den 16 mars 2018.
- Genomförande och uppföljning av *Stjärnmärkt*.
  - Arbete med framtagande och genomförande av modellen *Stjärnmärkt* för spridning i landet. Modellen beskrivs under punkt 6.3. och innefattar de avgiftsfria webbutbildningarna Demens ABC, Demens ABC plus, Nollvision samt Checklista demens. Pilotmodellen benämnd *Stockholm Stad 4 stjärnor* har genomförts i en stadsdel i Stockholm.

3. Informationspridning

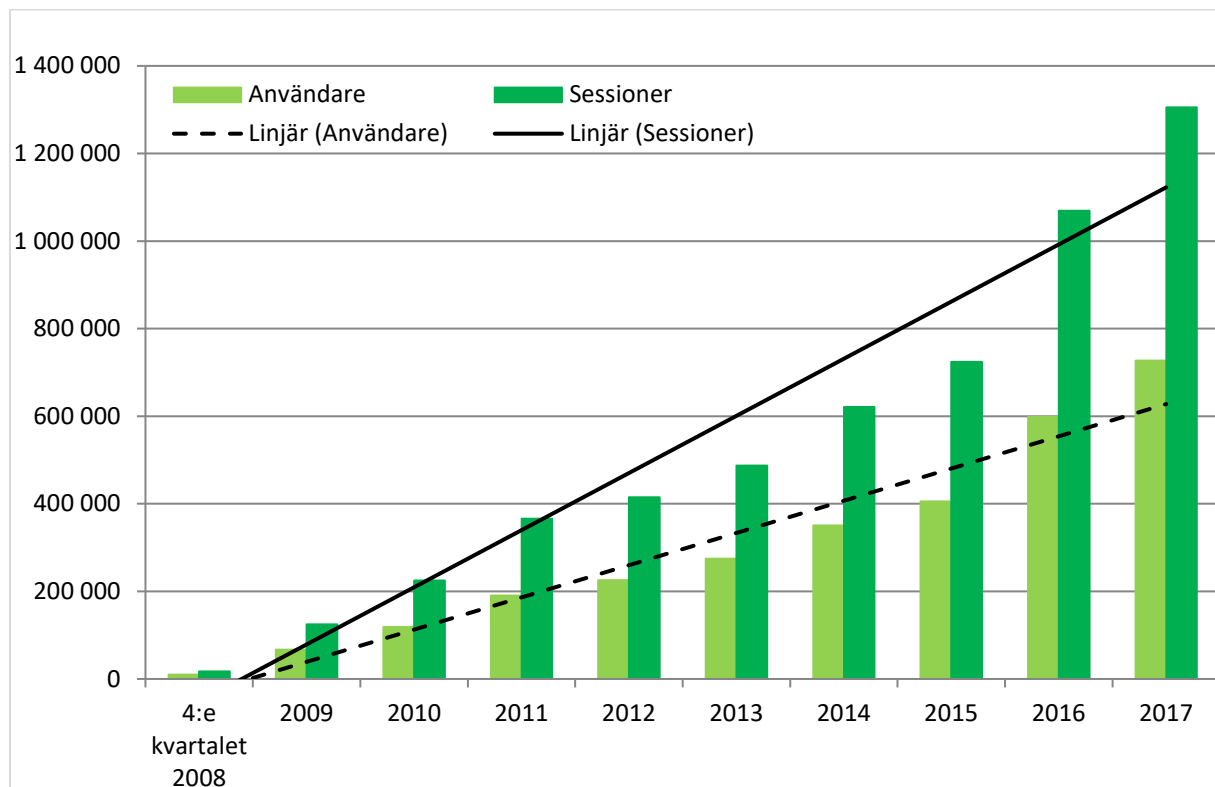
3.1 Webbportal

Under året har fortlöpande uppdatering av nyheter skett liksom arbete med att fylla på och uppdatera portalens sex huvudområden: Fakta om demens, Leva med demens, Arbeta med demens, Forskning, Utbildning och Publicerat.

Besök på hemsidan har stadigt ökat. Från 1 januari 2017 till och med 31 december 2017 registrerades 1 305 055 sessioner (besök) varav 726 928 var unika användare, en ökning med 236 119 besök respektive 128 755 unika användare från föregående år. Hemsidan har totalt sedan lansering i oktober 2008 till och med 31 december 2017 haft 23 724 258 sidvisningar. Dessa har gjorts under 5 355 230 sessioner, gjorda av 2 805 541 användare från 187 länder.

Ett elektroniskt nyhetsbrev har distribuerats sex gånger under året. Antalet prenumeranter är i dagsläget ca 40 878 personer.

Figur 1. Antal unika besökare samt antal besök på Svenskt Demenscentrums hemsida till och med 31 december 2017.

3.2 Medverkan i tryckt media

Under året har SDC annonserat om bland annat Nollvision och nya böcker i publikationerna *Äldre i Centrum*, *Äldreomsorg*, *Omvårdnadsmagasinet*, *Arbetsterapeuten*, tidningen *Å* och *Dagens samhälle*. Stiftelsens chef har medverkat i SR P1 och SVT:s *Fråga doktorn*. SDC har även omnämnts eller intervjuats vid 82 tillfällen i svenska medier, bland annat *Läkartidningen*, *Göteborgsposten*, *Expressen*, *Dagens medicin*, *Året runt*, *Land och Fri köpenskap* (enligt statistik från Meltwater).

3.3 Sociala medier, poddradio och appar

- SDC:s Facebooksida hade vid årets slut 2 382 följare.
- Twitterflöde uppdateras kontinuerligt och SDC:s Twitterkonto har 784 följare.
- Demenspodden, en poddradio om demens, hade vid årets slut publicerat 36 olika program. Poddradion finns tillgänglig via SDC:s hemsida, Youtube och iTunes och Podcast-appar. Till och med årsskiftet hade Demenspodden i snitt 1 429 lyssnare per program. Det avsnitt som flest har lyssnat på har spelats 4 794 gånger.
- Mobilappen *Nollvision – Anhörig* lanserades i maj 2015 och hade vid årets slut installerats på totalt 4 780 enheter.
- Mobilappen *Nollvision – Personal* lanserades i november 2015 och hade vid årets slut installerats på totalt 9 206 enheter.

3.4 Skriftlig information

- Sammanlagt finns åtta olika faktablad att ladda ned från SDC:s hemsida eller att beställa som trycksak från vår webbshop. Faktabladen är *Demenssjukdomar*, *Alzheimers sjukdom*, *Vaskulär demens*, *Frontotemporal demens*, *Lewykroppsdemens*, *Bilkörning och demens*, *Vapen och demens* samt *Anhörigvård och demens*. Faktabladen finns att ladda ner på 13 språk, arabiska, albanska, bosniska-kroatiska-serbiska, engelska, finska, franska, kinesiska, persiska, ryska, spanska, svenska, tyska och turkiska
- I tidskriften *Äldre i Centrum*, som utkommer fyra gånger per år, har SDC två sidor i varje nummer.

3.5 Informationsspridning genom deltagande i regionala evenemang i Sverige

Under året har medarbetare från SDC medverkat vid ett stort antal konferenser och seminarier för olika yrkeskategorier, allmänhet och anhöriga - geografiskt väl utspridda i landet som exempelvis: Avesta, Falun, Göteborg, Kiruna, Lidingö, Malmö, Mölndal, Norrtälje, Solna, Stockholm, Tyresö, Uppsala och Visby

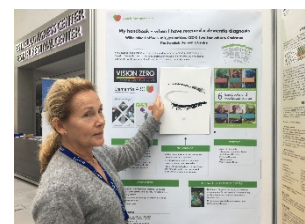
Under året har medarbetare vid SDC medverkat vid totalt 142 konferenser och seminarier och har därigenom nått ut till 12 040 personer.

3.6 Seminarier och konferenser i egen regi eller som samarbete i urval

- Den 21 februari genomfördes ett seminarium tillsammans med ARC för Canadas Generalguvernörs hustru, Mrs. Sharon Johnston samt H.M. Drottningen på SDC:
- Den 17 mars på Kulturhuset i Stockholm skedde release av utbildningsmaterialet (webbutbildning samt skrift) till polis och ordningsvakter.
- Den 31 mars genomfördes nationellt seminarium om Nollvisionen på ABF huset i Stockholm.
- Den 28 april releasades "En bok för dig med demenssjukdom" på Demensförbundet.
- Den 3 – 4 maj deltog SDC som medarrangör, utställare samt föreläsare vid *Svenska Demensdagarna* i Göteborg där drygt 1500 personer verksamma inom demensområdet deltog.
- Den 18 maj deltog SDC som medarrangör i det internationella seminariet *Dementia Forum X* på Kungliga Slottet.
- Den 3 juli anordnade SDC tillsammans med Äldrecentrum en heldag i Almedalen med rubriken *Ett gott liv hela livet*. Flera samarbetspartner deltog, däribland Demensförbundet.
- Den 5 juli delade SDC för första gången ut priset till årets mest demensvänliga butik i samarbete med Myndigheten för delaktighet och Demensförbundet.
- Den 6 september lanserades skriften "Om demens på sjukhus" i samband med Silviahemcertifiering av avd. 1 på Norrtälje sjukhus.
- Den 21 september anordnades för sjunde året i rad *Stockholms läns Demensdag*. Konferensen arrangerades av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i samverkan med Centrum för allmänmedicin, Kommunförbundet Stockholms Län, Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum och SDC.
- Den 3 oktober presenterades två postrar om demens vid *Alzheimer Europe* konferensen i Berlin. En av dessa vann andra pris i postertävling.
- Den 6 oktober deltog SDC i *En dag för anhöriga* som anordnades av anhängkonsulenterna i Stockholm Stad.
- Den 24 oktober deltog SDC som medarrangör för *Möten med litteratör* tillsammans med Regionbibliotek Stockholm. En workshop för biblioteksmedarbetare för att fortsätta arbetet med att göra sina bibliotek mer demensvänliga.
- Den 17 november var SDC medarrangör till *Kulturdag för dig med demenssjukdom* tillsammans med Stockholms stad, Alzheimerfonden och Demensförbundet.

3.7 Information via SDC telefon och e-brev, bibliotek.

Alla som ringer eller sänder e-brev till SDC med olika frågor får hjälp med svar eller guidas till instans där person som kan svara eller hjälpa till finns.

De som kontaktat SDC är anhöriga, vårdpersonal, studenter inom olika utbildningar, vårdlärare men även politiker och beslutsfattare samt en del personer som nyligen erhållit demensdiagnos.

Frågorna gäller vart man ska vända sig för att få hjälp där man bor, hur man ska förhålla sig vid olika situationer relaterade till demensutvecklingen. Vad säger forskningen om exempelvis nya läkemedel, att flytta någon etc.? Var kan jag hitta särskild kunskap om miljö, nutrition, aktiviteter etc.? Det är många olika typer av frågor och alla medarbetare deltar i att svara och/eller hänvisa till rätt instans. Ny litteratur bevakas samt läggs ut på hemsidan. Även film, spel- och faktafilmer, bevakas och läggs ut.

4. Webbaserade utbildningar

SDC har idag tio egenproducerade och avgiftsfria webbutbildningar igång. Dessutom förvaltas SKL:s webbaserade utbildning *Jobba säkert med läkemedel* på SDC:s webbutbildningsportal. Till två av SDC:s egenproducerade webbutbildningar, Demens ABC plus Anhörig samt Om demens för polis och ordningsvakter, ingår ej kunskapstest och därför mäts inte dessa som övriga. SDC följer regelbundet statistiken gällande användare av webbutbildningarna och hade till och med årsskiftet 266 406 aktiva användarkonton. Av dessa hade 162 267 påbörjat en eller flera av Svenskt Demenscentrums egna webbutbildningar (se Figur 2). Sammanlagt har dessa användare 182 026 diplom. Diplomen skapas efter att användaren fått godkänt på det kunskapstest som är kopplat till respektive utbildning. Det vanligast är att användarna slutfört en av SDC:s webbutbildningar men det finns även de som har slutfört alla åtta. För webbutbildningarna Demens ABC plus Anhöriga och Om demens för polis och ordningsvakter (lanserad mars 2017) finns inte motsvarande statistik som för övriga webbutbildningar då den även finns tillgänglig öppet, de som går den behöver inte skapa ett användarkonto. Den finns dock även tillgänglig via SDC:s utbildningsportal. Via portalen har 1 790 användare tagit del av Demens ABC plus Anhöriga och den har även haft 9 781 sidvisningar via SDC:s hemsida. Motsvarande siffor för Om demens för polis och ordningsvakter är 341 användare och 1 773 sidvisningar.

Statistik ger även information om var i landet utbildning genomförs, yrkestillhörighet, typ av verksamhet samt inom vilken sektor (kommun, kommun och/eller landsting eller privat driven verksamhet) användaren arbetar i. Till de webbaserade utbildningarna Demens ABC plus samt till Nollvision finns även verktyglådor med relevant material, exempelvis olika skattningskalor, att ladda ner från SDC:s hemsida. Då antalet användare ökat markant har resurserna för server, webbsupport m.m. tagit allt större del av budgeterade medel.

Demens ABC samt samtliga Demens ABC plus-utbildningarna har i slutet av 2017 uppdaterats i enlighet med Socialstyrelsens reviderade nationella riktlinjer: Vård och omsorg vid demenssjukdom – Stöd för styrning och ledning (2017).

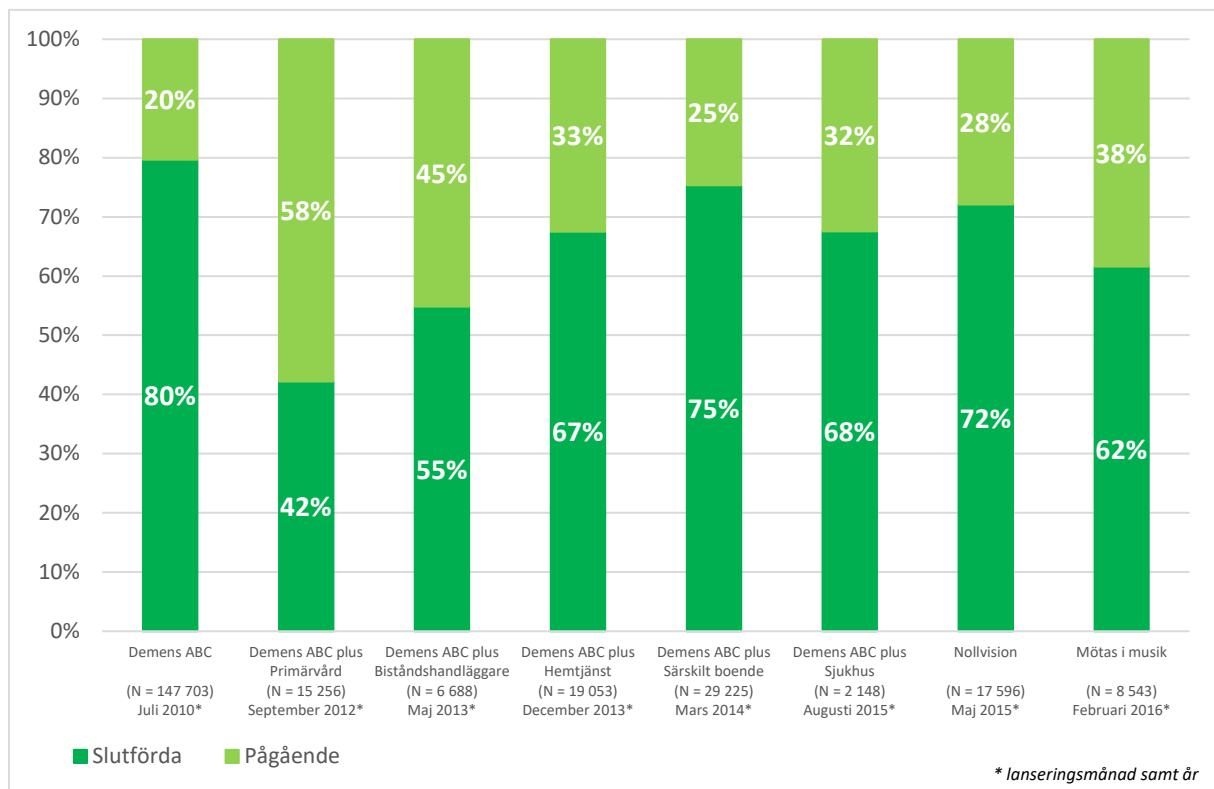
Demens ABC

Den nätbaserade utbildningen *Demens ABC* bygger på Socialstyrelsens *Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom 2010*. Utbildningen publicerades 1 juni 2010 och en fortsatt spridning av utbildningen har sker fortlöpande. Demens ABC uppdaterades i slutet av 2017 enligt ovan.

Utbildningen är avgiftsfri och öppen för alla. Tio kapitel ingår och efter avslutad utbildning kan ett kunskapstest utföras via nätet. Godkänt test ger möjlighet att skriva ut personligt diplom som bevis på avklarad utbildning.

Registrerade användare för Demens ABC är fram till 31 december 2017 är 147 703 av vilka 117 653 klarat testet. Det är en ökning med 28 187 nyregistrerade personer från föregående år och en ökning med 20 270 personer som slutfört utbildningen.

Guiden, som är den skriftliga versionen av Demens ABC, publicerades i maj 2011 och reviderades, maj 2013. Vid årets slut hade totalt 6 418 exemplar av boken distribuerats över landet. En omarbetad elektronisk version av Guiden finns för nedladdning via hemsidan, *Guiden till vård och omsorg vid demenssjukdom*. Denna tar upp de viktigaste delarna i den omvårdnad som är central för personer med demenssjukdom. Denna är gjord efter Socialstyrelsens revidering av de nationella riktlinjerna 2017.

Figur 2. Resultat för webbutbildningarna Demens ABC samt Demens ABC plus (förutom anhörigutbildningen) t.o.m. 31 december 2017. Siffrorna avser samtliga registrerade användare som påbörjat respektive webbutbildning.

Demens ABC plus

Demens ABC plus är utbildningar till hela vårdkedjan. Webbutbildningar och handböcker till nedanstående målgrupper har producerats. Handboken *Om demenssjukdom för primärvården*, publiceras våren 2018.

- Demens ABC plus primärvård – lanserad september 2012
- Demens ABC plus biståndshandläggare – lanserad maj 2013
- Demens ABC plus hemtjänst – lanserad december 2013
- Demens ABC plus särskilt boende – lanserad mars 2014
- Demens ABC plus anhöriga – lanserad december 2014
- Demens ABC plus sjukhus – lanserad augusti 2015

Utbildningarna lyfter samverkan i vårdkedjan, de nationella riktlinjerna samt kvalitetsregistret SveDem och BPSD-registret. För att utbildningarna ska kunna samordnas med nya föreskrifter och allmänna råd förs kontinuerlig dialog och samverkan med Socialstyrelsens olika enheter som arbetar inom området. Förändringar till följd av revidering av Nationella riktlinjer innebär arbete med revideringar av samtliga av utbildningarna under slutet av 2017. De reviderade handböckerna kommer att publiceras succesivt under våren 2018.

Samtliga nätbaserade Demens ABC plus-utbildningar är avgiftsfria och tillgängliga för alla. Demens ABC plus anhöriga ligger, till skillnad från övriga webbaserade utbildningar även öppen via SDC:s hemsida. Inget kunskapstest ingår i denna utbildning. Samma statistikprogram som för Demens ABC används för att följa antal som påbörjar plus-utbildningarna, yrkesgrupp och huvudman, liksom var i landet utbildningen genomförs.

5. Färdiga projekt under året och projekt som avslutas 2017

5.1 Kunskapsstöd till polis och väktare

I arbetet för ett demensvänligt samhälle har SDC tagit fram ett utbildningsmaterial för poliser och ordningsvakter. Båda yrkeskategorierna möter personer med demenssjukdom i sin tjänstgöring, många gånger utan att förstå att personerna har kognitiva problem och hur de bäst ska bemöta dem för att kunna hjälpa till. Utbildningsmaterialet består av ett häfte och en webbaserad utbildning som ger användbara tips och råd. Materialet är avgiftsfritt och lanserades 17 mars.

5.2 Sexualitet och demens

I samarbete med Närhälsan Kunskapscentrum för sexuell hälsa Västra Götalandsregionen har SDC producerat en skrift: *Sexualitet och demenssjukdom* som publicerades den 22 mars. Skriften vänder sig i första hand till vård- och omsorgspersonal. Handboken finns att ladda ner från nätet utan avgift och som tryckt skrift.

5.3 Handbok till dig som fått en demensdiagnos

Den 28 april publicerades En bok för dig med demenssjukdom. Boken är producerad i samarbete med personer med demens i ett tidigt skede. I boken delar de med sig av tips och goda råd kring hur man kan tillvaron att fungera så bra som möjligt. Handboken finns att ladda ner från nätet utan avgift men går även att beställa i tryckt form via SDC:s webbshop.

5.4 Pris till årets mest demensvänliga butik

I samarbete med Myndigheten för delaktighet och Demensförbundet producerades 2016 material för spridning för att stödja dagligvaruhandlare att bli bättre på att skapa en miljö i butiken som underlättar för personer med demenssjukdom. För att lyfta frågan ytterligare har SDC instiftat priset Årets mest demensvänliga butik. Priset delades ut i Almedalen juli 2017.

5.5 Nollvision

I maj 2013 beviljades SDC medel från Socialdepartementet för att ta fram en vägledning för värdig vård och omsorg om personer med nedsatt beslutsförmåga. Uppdraget skedde i samarbete med Socialstyrelsen, Myndigheten för delaktighet samt IVO som vardera hade olika uppdrag inom samma område. Arbetet via SDC har resulterat i utbildningspaketet *Nollvision – för en demensvård utan tvång och begränsningar*. Nollvisionen består av en handbok på svenska och på engelska, en webbutbildning, en anhörigskrift och två mobilapplikationer. En app är riktad till anhöriga och en till personal. Det går att växla språk mellan svenska och engelska i respektive app. Utbildningspaketet handlar om att lyfta fram god omvårdnad och att ge vårdpersonal och anhöriga kunskap och verktyg om hur man kan förebygga att svåra situationer uppstår så att tvångs eller begränsningsåtgärder inte behöver övervägas. Webbutbildningen *Nollvision* är avgiftsfri och öppen för alla.

För att fortsätta sprida kunskap runt om i landet om hur man arbetar förebyggande kring tvång och begränsningsåtgärder har Nollvisionsambassadörer utbildats. Under 2016 genomfördes utbildningar i Göteborg, Linköping, Mönsterås, Stockholm, Eskilstuna, Söderhamn och i Härnösand. Under 2017 har ytterligare ambassadörer utbildats vid fem tillfällen i Falun, Kiruna, Uppsala och i Stockholm. Sammanlagt har nu 821 Nollvisionsambassadörer utbildats och erhållit utbildningsmaterial för att fortsätta sprida kunskap runt om i landet. Utbildningarna har genomförts med SveDem som samtidigt introducerat sin Säbo modul. Uppföljning av arbete och resultat sker via enkät två gånger per år. Ett slutseminarium sker i Stockholm den 16 mars 2018.

6. Pågående projekt

6.1 Ung anhörig

SDC förvaltar hemsidan *Ung Anhörig* som vänder sig till ungdomar med en förälder eller nära släkting med demenssjukdom. En Facebooksida är skapad knuten till *Ung Anhörig* för att informera om nyheter inom demensområdet

6.2 Åldrande, demens och utvecklingsstörning

Tillsammans med FUB, Föreningen för utvecklingsstörda barn, har SDC beviljats medel från Arvsfonden för ett tvåårigt projekt som kommer att resultera i ett utbildningsmaterial dels för målgruppen själv, det vill säga personer med utvecklingsstörning, och dels ett material för de som i sitt dagliga arbete möter och ger omsorg till dessa personer. Materialet kommer att bestå av två avgiftsfria webbutbildningar samt en skrift. Arbetet har pågått under året och materialet lanseras vid två konferenser våren 2018.

6.3 Stjärnmärkt

På uppdrag av Stockholms stad har under året ett pilotprojekt för kunskapshöjning inom demensområdet genomförts i stadsdelen Enskede – Årsta- Vantör, Stockholm. Projektet innefattar en arbetsplatsförlagd utbildning i fyra steg. Det handlar om genomförande av Demens ABC, Demens ABC plus hemtjänst alt. Säbo, Checklista demens hemtjänst alt. Säbo och avslutningsvis Nollvisionen. I pilotprojektet har 270 personer i hemtjänst och Särskilt boende deltagit. Samtliga deltagare som slutfört varje delmoment har fått ett individuellt diplom. De enheter som deltagit där minst 80% av personalen har genomfört utbildningsmodellen har fått diplom utställt i verksamhetens namn – enheten blir då "Stjärnmärkt". Projektet har följts upp av utredare från Äldrecentrum. Målet är en modell som kan användas över hela landet. Arbetet med att sprida modellen i landet har påbörjats.

6.4 Palliation ABC

Palliation ABC är en avgiftsfri webbutbildning som produceras för Betaniastiftelsen. Materialet tas fram i samarbete med SDC. Utbildningen bygger på Socialstyrelsens Nationella kunskapsstöd och vänder sig främst till personal inom vård och omsorg. Förutom en basal del innehåller den yrkesspecifika fördjupningar för läkare, sjuksköterskor och omvårdnadspersonal. Palliation ABC lanseras våren 2018 och kommer att finnas tillgänglig via SDC:s webbutbildningsportal.

7. Kontakter och samarbeten i Sverige

SDC har utvecklat samarbeten och fortsätter att arbeta för utökade kontaktytor samt fler nätverk inom demensområdet runt om i landet. Nedan ges exempel på kontakter och samarbeten:

- Akademiskt Centrum för äldretandvård (CT), samverkan och informationsutbyte.
- Alzheimerfonden. Gemensamma aktiviteter för spridning av kunskap om demenssjukdom genom seminarier, konferenser och andra aktiviteter.
- Demensförbundet. Gemensamma seminarier, konferenser och aktiviteter.
- Forum for Elderly Care, samverkan bland annat genom den internationella plattformen Dementia Forum X.
- Migrationsskolan, Region Skåne. Samverkan och samarbete, bland annat genom seminarium i Almedalen.
- Myndigheten för delaktighet, samverkan genom framtagande av informationsmaterial samt spridning av information.
- Nationellt kompetenscentrum anhöriga, Nka.
- Nationellt nätverk för demenssjuksköterskor. Insamling av information samt informationsspridning (samtliga kommuner representerade). Ordförande är medarbetare i SDC.
- Nätverket för demensfrågor i Stockholms läns landsting medarrangör vid Stockholms läns Demensdag.
- Riksförbundet FUB (för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning), gemensamma aktiviteter, konferenser.
- Riksföreningen för Sjuksköterskan inom Äldrevård, en av SDC:s medarbetare sitter med i dess styrelse.
- Socialstyrelsens grupp för en svensk demensstrategi.
- Socialstyrelsens grupp för revidering av nationella riktlinjer för demens.
- Socialstyrelsens grupp för utvärdering av nationella riktlinjer för demens.
- SveDem (Svenska Demensregistret) samverkan för spridning av användningen av registret på alla vårdnivåer.
- Svenska nätverket för demenskunskap medarrangör för Svenska Demensdagarna, ordförande är medarbetare i SDC.
- Vård- och omsorgscollege, samverkan kring språkutveckling och kommunikation för personer som inte har svenska som förstaspråk och arbetar inom vård och omsorg.

8. Internationella kontakter och utbyten

- Det åttonde årliga mötet med Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse (Norge) och Nationalt Videnscenter for Demens (Danmark) ägde rum i Köpenhamn i februari. Vid mötet presenterade respektive center pågående arbeten. Frågor kring vård, omsorg, forskning, och utbildning diskuterades för gemensamma strategier framöver. Det planerades även inför den fjärde gemensamma konferensen om ledarskap inom demensvård som kommer att hållas i Köpenhamn oktober 2018.
- Studiebesök har tagits emot från Danmark, England, Finland, Japan, Kanada, Kina och Norge.
- Medarbetare från SDC har deltagit som talare vid konferenser ibland annat Danmark, Finland, Norge och Tyskland.
- SDC har deltagit vid Alzheimer Europe konferensen med två posterpresentationer.

9. Publikationer

2010 *För vems skull? Om tvång och skydd i demensvården*. Denna bygger på arbetet med kartläggning av tvång- och begränsningsåtgärder i demensvården. Utkom i en andra upplaga 2012. Sedan december 2010 har 1 398 ex. beställts och skickats ut.

2011 *Guiden till Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom*. Utkom i en något reviderad version 2013. Innehåller de viktigaste rekommendationerna för det praktiska vård- och omsorgsarbetet. Sedan maj 2011 har 6 418 ex. beställts och skickats ut.

2013 *Vad kan Sverige lära? Tvingande skyddsåtgärder i Norge, England och Holland*. Erfarenheter av lagstiftning och utbildningar inom vård och omsorg om personer med demenssjukdom. Sedan juni 2013 har 77 ex beställts och skickats ut.

2014 *Om demenssjukdom för biståndshandläggare – En handbok från Svenskt Demenscentrum*. Sedan maj 2014 har 849 ex. beställts och skickats ut.

2014 *Om demenssjukdom för hemtjänsten – En handbok från Svenskt Demenscentrum*. Sedan augusti 2014 har 911 ex. beställts och skickats ut.

2014 *Om demenssjukdom för anhöriga – En handbok från Svenskt Demenscentrum*. Sedan december 2014 har 1 248 ex. beställts och skickats ut.

2015 *Om demenssjukdom i särskilt boende – En handbok från Svenskt Demenscentrum*. Sedan juli 2015 har 561 ex. beställts och skickats ut.

2015 *Nollvision – För en demensvård utan tvång och begränsningar – En handbok från Svenskt Demenscentrum*. Sedan april 2015 har 2 347 ex. beställts och skickats ut.

2015 *Nollvision – För en demensvård utan tvång och begränsningar – En anhörigskrift från Svenskt Demenscentrum*. Sedan april 2015 har 10 350 ex. beställts och skickats ut.

2016 *Språkstöd till Demens ABC – En arbetsbok för att kunna ta till sig innehållet i Demens ABC utbildningen på nätet och samtidigt lära sig mer om det svenska språket*. Sedan februari 2016 har 466 ex. beställts och skickats ut.

2016 *Mötas i musik* – Ett inspirationshäfte om musik som omvårdnad i demensvården, en CD skiva medföljer. Sedan februari 2016 har 1 000 ex. beställts och skickats ut.

2017 *Polis och ordningsvakt möter personer med demenssjukdom* – Ett häfte med information kring demens och bemötande framtaget till poliser och ordningsvakter. Sedan mars 2017 har 745 ex. beställts och skickats ut.

2017 *Sexualitet och demenssjukdom – En skrift för dig som arbetar med personer som har demenssjukdom*. Sedan mars 2017 har 988 ex. beställts och skickats ut.

2017 *En bok för dig med demenssjukdom*. Sedan april 2017 har 798 ex. beställts och skickats ut.

10. Resultat 2017

Presenteras separat i årsredovisningen.

2018 - 01- 17

För Svenskt Demenscentrum

Wilhelmina Hoffman
Verkställande direktör